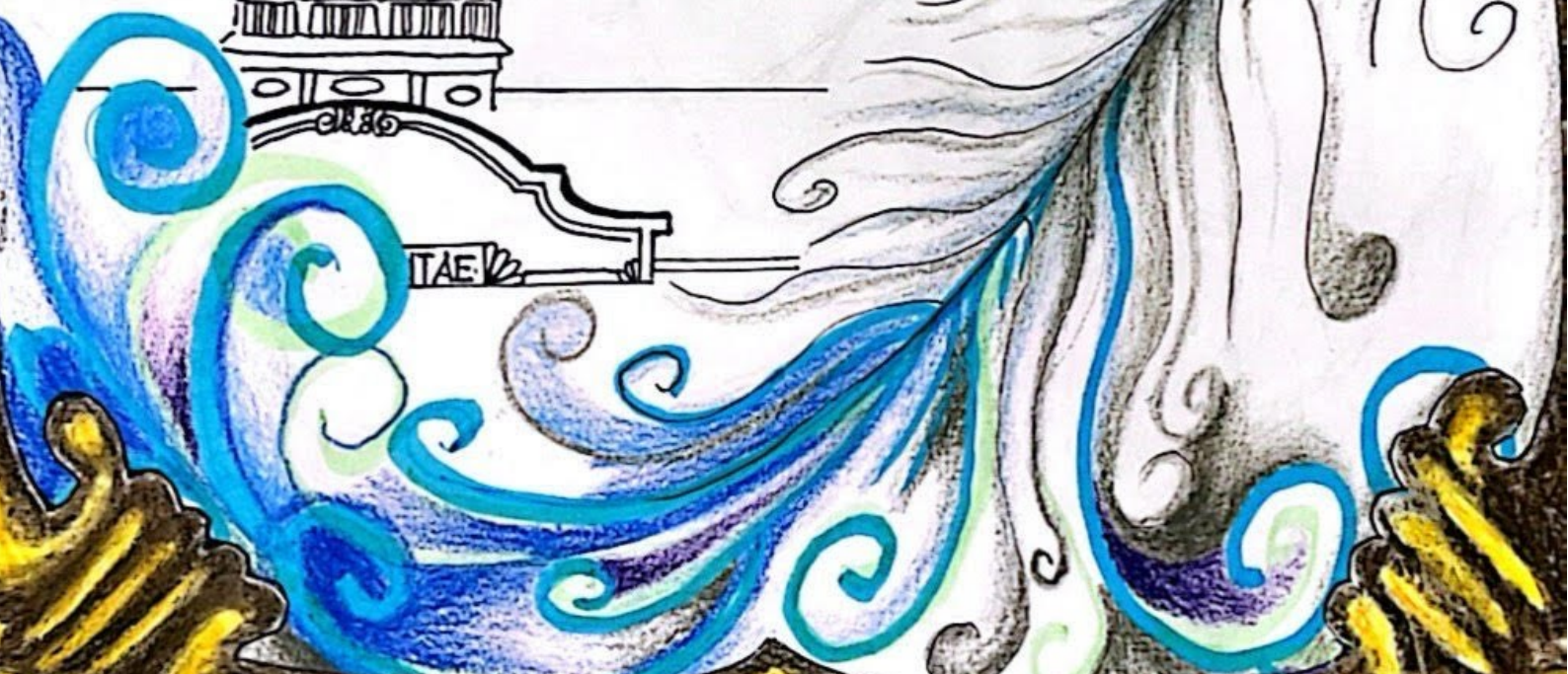
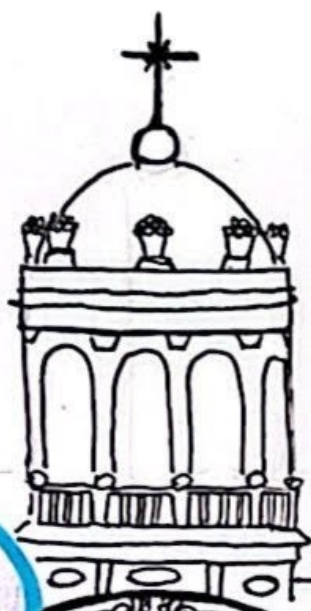

Ellach

van

„A művészetnek csak egy
törvénye van; csinálj, amit akarsz,
ha meg tudod csinálni.”

Ignotus

Elfogadás és befogadás

Erről a két fontos fogalomról beszélt április 11-én, pénteken az erre a hora áthelyezett Szent Margit-napon Carlo atya, aki úgy tudta bemutatni a fiatalon meghalt szentet, hogy nem az önsanyargatásban, hanem az elfogadásban állította példaképünként - ahogy arra köszönőbeszédében Csontos tanár úr is rámutatott. Nem véletlenül szenteljük az áprilisi, egyben jubileumi számunkat Árpád-házi szent Margitnak.

Az iskolanap januárról (amely a szent születésének és halálának hónapja is) áprilisra való áthelyezése számos vitára ad okot. Pedig az április illik a fiatalon elhunyt szenthez, hiszen az évszakszimbolikában a tavasz a fiatalság motívuma. Jó ötlet ezekben a napokban kisétálni a Margit-szigetre, vetni egy pillantást az emlékkápolnára, leheveredni a fűbe. Az a csend, amely jellemezhetette a helyet már nem érzékelhető ugyan, hiszen szerencsére egyre többen sétálnak, labdáznak, napoznak, olvasnak, pihennek itt, de a hely szelleme még mindig erős - talán ezért is szeretjük annyira. Nem véletlenül írtunk a szigetről is.

Ez a hónap azért is kiemelten fontos az évben, mert április első kedde annak a láthatatlan munka világnapja, melyet Margit olyan nagy odaadással, buzgalommal végzett, így válik a történet még kerekébbé. Cikkeink között erről is olvashattok.

Ugyanakkor sajnos meg kell emlékeznünk egy szomorú eseményről is: húsvéthétfőre virradóan meghalt szeretett és példamutató pápánk, Ferenc pápa - róla és pápaválasztásról is olvashattok egy-egy írást.

Fogadjátok szeretettel jubileumi lapszámunkat!

Ti küldtétek

Április 21-én, húsvét hétfőn reggel meghalt mindannyiunk szeretett pápája, Ferenc pápa.

Ne feledjétek!

Minden pénteken outfit-nap.
Közös fotózkodási lehetőség a 2. óra utáni szünetben a kápolna előtt.

Hallottátok? Április 24-én újra megrendezésre kerül a Poliglott. Gyertek, vegyetek rajta részt holnap velünk együtt!!!

A félemelet faliújságjára fizikai valójában is kikerültek az elmúlt havi lapjaink színes nyomtatásban.

Lezajlott a szavalóverseny április 10-én. A zsűri munkáját Tilless Ágnes vezette. (A versenyről cikkeink között olvashattok.) Szívbnől gratulálunk minden résztvevőnek!

Ha van ötletetek, kedvetek valamilyen outfithez, írjátok meg nekünk a tolladvan@szmg.hu címre, vagy insta/fb-üzenetben!

Szeretettel várjuk meglátásaidat, műveidet a tolladvan@szmg.hu címen.

Idén újra M-faktor

**Margitos Zenei
Tehetségkutató**

**10-12. évfolyam:
május 26. hétfő 7. óra
7-9. évfolyam:
május 29. csütörtök 7. óra**

*Mutasd meg, hogy több van
Benned!*

*A részletekért keresd Ober-
recht tanár urat.*

D Ö K

Idén a DÖK Stodola Bálint tanár úr vezetésével működik iskolánkban. A tanév elejétől foglalkozunk az iskolai programok szervezésével, illetve azok tudósításáról.

Iskolánkban a hagyomány szerint újra megrendezésre került a Murányi Tanárnő által szervezett költészet napja alkalmából tartott szavalóverseny—idén rendhagyó módon április 10-én délután. Díjazottjaink:

I. kategória (7–9. évfolyam)

1. Kiss Annamária 9.b – József Attila: Levegőt!
2. Majzik Demeter Illés 8.a – Túróczy Zoltán: Tanács
3. Tölgyesi Máté 8.a – Kányádi Sándor: Pergamentekercsekre

II. kategória (10–12. évfolyam)

1. Bene Julianna 11.d – József Attila: Bukj föl az árból
2. Illés Lili Jázmin 11.c – Rab Zsuzsa: Vaspántok
3. Szabó Jázmin Lilla 10.d – Markó Béla: Kezdetben az Isten

Különdíjasok:

Bárkányi Hanga 7.b – Dévényi Erika: Boldognak lenni...
Csedreki Csanád Andor 7.a – Radnóti Miklós: Nem tudhatom...
Dangel Farkas Árpád 11.d – Nemes Nagy Ágnes: Istenről
Novák Zolna 10.a – Petőfi Sándor: Az örült
Zielinski-Kocsis Kolos 10.b – Romhányi József: Kukac-sors

Másnap, április 11-én tartottuk meg iskolanapunkat, a Szent Margit-napot. Ennek keretében egy szentmisén és egy Balla tanár úr által megálmodott és színre vitt darabon vehettünk részt.

A két eseményről a következő oldalon olvashattok részletes beszámolókat, illetve találhattok képeket is. (A szerkesztőség ezúton is szeretné megköszönni Lobmayer tanár úrnak, hogy rendelkezésünkre bocsátja a képanyagot, ezzel színesítve a kiadványt.)

D Ö K

Költészet napja

A magyar költészet napját 1964 óta minden évben április 11-én ünnepeljük. Az első ilyen ünnepet 1956-ban tartották, viszont csak 1964-ben kapcsolták József Attila (és egyébként Márai Sándor) születésnapjához. Ironikus módon mintaként épp a Szovjetunió szolgált, ahol 1955-től fogva tartottak ilyen jellegű ünnepeket, ennek megfelelően kezdetben a súlypont a munkásmozgalmi lírára esett, majd fokozatosan eltolódott mondjuk azt, hogy a valódi líra irányába. Az ünnep egyike azon kevés alkalmainknak, mely a Kádár-korszak alatt született és a rendszerváltoztatás óta is jelen van. Érdekes, hogy a szomszédos országok magyarul is ünneplik. Ezen a napon jellemzően irodalmi előadásokat, könyvbemutatókat, költőtálkozókat, szavalóversenyeket rendeznek. Iskolánkban mi is így tettünk.

A versenyt (mint minden évben), idén is Murányi Tanárnő szervezte meg - ezúton is szeretnénk köszönetet mondani neki, azért a munkáért, amit belefektet a gimnázium kulturális életébe az irodalmi kávéházak, valamint helyesírás- és szavalóversenyek megszervezésével. A zsűri munkáját nyugdíjazott, méltán híres tanárnőnk, Tilless Ágnes vezette. A megmérettetésen összesen 24 szavaló indult, ami indokoltá tette, hogy a különdíjasok mellett két külön kategóriában ("kicsik" és "nagyok") történjen a díjazás. A díjazottak listája elérhető a honlapon (<https://magyarmunkkoz.wordpress.com/>), mi itt a két első helyezettnek: a "nagyok" közül Bene Júliának (11.b osztály), a "kicsik" közül pedig Kiss Annamáriának (9.b osztály), valamint felkészítő tanáraiknak, Murányi Ilona tanárnőnek és Csontos Attila tanár úrnak szeretnénk szívből gratulálni.

D Ö K

Nem egy tragédia

A diákszínpasosok által az április 11-én bemutatott, Balla tanár úr által létrehozott darab nagyon erős társadalomkritika, egyfajta antiutópia. Rámutat több fontos társadalmi kérdésre, mint pl. a túlfogyasztás, a gender-kérdés, a szegénység, a tőzsdei manipulációk, a társtalanság, az irreális jogigények kérdése.

A szövegben erőteljesen jelen van az intertextualitás, amit a szerző nem is rejt véka alá, lévén bevallotta Az ember targédiája című művet viszi tovább és toldja meg néhány modern színnel. A darab egy ikonikus pillanata Illyés Gyula *Egy mondat a zsarnokságról* című művének kifordítása, ahol a híres mondat *hol szabadság van, ott szabadság van fordulattal jelenik meg, vagy Madách falanszter-és úrjelenetének tökéletes megidézése. (Utóbbinál a szöveg szó szerint jelenik meg, míg előbbire a Szuperférfi-Szupernő megalkotása utal vissza.)*

A görög szín demokráciájának buktatói jelennek meg jelenkorunk demokráciájának, vagy áldemokráciájának megjelenítésekor. A már ott megismert ellentétek, egymásnak feszülések bukkannak fel a darab ezen részében. Nem csekély igazságtartalom jelenik meg Margit válaszában az itt elhangzottakra: a Szabadság az Úrban van. Ugyanakkor az ő válasza nem olyan hangsúlyos, mint az előtte lévő "demokrácia" sokféle (több ponton ironikusan eltúlzott) véleménye - ez az arányeltolódásban a későbbi színekben is megmarad, talán ezzel is rámutatva arra, hogy kaotikus világunkban az igaz szó könnyen eltűnik.

A mű egyik leghangsúlyosabb eleme a Random-generátor, mely vélt vagy valószínű választási lehetősége(in)ket, egyben a fogyasztói társadalmat szimbolizálja. A befogadót elárasztó kép-és hangtenger felveti a kérdést: ennyi ránk ömlő információ, adat, kínálat között megkapjuk-e azt, amire valóban szükségünk van? Ismét Margit az, aki rámutat a társadalom visszásságaira: ő az, aki az egyes színek végén összegzi a látottakat. Fontos, hogy a szent valódi megoldást nem kínál, csak kérdéseket tesz fel, így a befogadó az, aki kénytelenek maga elgondolkodni saját válaszáin.

A darab alapvetően egy végtelenül szomorú társadalmat mutat be, amely bemutatott állapotában nélkülözi a szépséget, bár Margit alakja és szövegei halványan felidéznek azt, azonban az arányok annyira eltolódnak, hogy a mű a pozitív végkicsengés ellenére is nyugtalanító. Így nyugodtan elmondhatjuk,

D Ö K

hogy a mű mindenképpen betöltötte azt a szerepét, amit egy színdarabnak be kell töltenie: nevezetesen azt, hogy olyan kérdéseket tesz fel, amelyek feltételére mindenképpen szükség van. Olyan oldalát mutatta be a világunknak, melyről akkor sem hallgathatunk szemérmesen, ha aktuálisan nem érint minket, hiszen a művész dolga (és vitathatatlan, hogy az alkotó, Balla tanár úr ízig-vérig művész) arra is rámutat, ami elől el akarunk bújni, azt a kérdést is felté-szi, amelyet nem esik jól sem feltenni, sem megválaszolni. Margit válaszai nem erőteljesek, viszont ennek köszönhetően az, aki akarja, továbbgondolhatja azokat és magában (vagy a világban) kereshet rá válaszokat. Az, hogy a továbbgondolás lehetőségét nyitva hagyta, illetve implicit módon arra készíti a befogadót, hogy keresse meg saját válaszait, abból a szempontból is kiváló alkotói döntés, hogy a készen kapott válaszoknál mindig erősebb nyomot hagy az, amit mi keresünk meg.

Mi, itt a szerkesztőségben hiszünk abban, hogy a válaszaitok, választásaitok fogják megváltoztatni a világot: egy baráti beszélgetés egy üzenet helyett, egy könyv felemelése a görgetés helyett, fast fashion helyett second hand, fast food helyett barátokkal főzött vacsi, séta a Margitszigeten, egy pillantás a kolostorra, vagy egy a kertben, gangon elültetett virág - ezek az apróak tűnő dolgok hozzák a legnagyobb változást.

Művelt Margit

Árpád-házi Szent Margit

1241 nyarán a tatár hadak elől IV. Béla családja és kísérete a dalmáciai Klissza várába menekült. Alig érkeztek meg, a tatárok körülzárták a várat, ahol nem sokkal később pestis járvány tört ki. A betegség áldozata lett két királyi gyermek is, a 6 éves Katalin és a 16 éves Margit. Mivel a királyné ekkor áldott állapotban volt, a születendő gyermek sorsáról a mélyen vallásos szülők már ekkor döntöttek: ha lányuk születik, engesztelő áldozatként Istennek ajánlják fel „és az isteni szolgálatra fogják szentelni, hogy a prédikátor testvérek gondjára bízott apácékkal együtt éljen örök szüzességben.”

1242. január 27-én megszületett IV. Béla magyar király és Laszkarisz Mária bizánci császári hercegnő kilencedik gyermeke, egy kislány. A királyné kérésére a kis hercegnő a gyöngyöt jelentő Margit nevet kapta. Margithoz az elhunyt nővéren kívül egyéb szálak is kötötték a családot: Antióchiai Szent Margit, a középkor egyik legtiszteltebb női szentjének ereklyéit Margit nagyatyja, II. András a Szentföldről hozta magával. A szülők a megszületett gyermeket Istennek ajánlották, és lám, megtörtént a lehetetlen: meghalt a nagykán, Batu pedig a Duna–Tisza köze táján meghódított hatalmas területeket hátrahagyva összegyűjtötte lovasait, és sietve távozott kelet felé, hogy le ne maradjon az osztozkodásról.

Margit különleges kapcsolata Istennel már egészen kicsi korában megnyilvánult: mesélik, hogy „anyja kérdésére megfelelően jövendölt az ő atyja felől, Béla király felől, hogy az ausztriai herceg elleni hadban el nem vész, sőt egészségesen megtér”. Béla és Mária nem is vonakodtak fogadalmukat teljesíteni: amikor Margit hároméves (egyések szerint négy) lett, a veszprémi domonkos nővérek gondjaira bízták. Ide dajkája, Olimpiadész kísérte a gyermeket és maradtvele örökre. A Szent Domonkos szabályait követő női kolostorok a belső, misztikus jámborság őrhelyei voltak. Jellegzetességük volt Szűz Mária bensőséges szeretete, a szenvedő Krisztus iránti odaadás és a megalkuvás nélküli vezeklő szellem, amely a szeretet önfeláldozó tetteiben, a betegek ápolásában, a krisztusi szegénységet követő életformában nyilvánult meg. Margit gyermekként a játékra kijelölt időben is gyakran akart imádkozni vagy társait hívta: „*Ó kedves társaim, gyertek velem, menjünk be a templomba és köszöntsük a Boldogságos Szűz Máriát; ez legyen a mi játékunk, ez legyen a mi vigasztalásunk*” - tanúsítják a legendák.

1254-ben – a királyi szülők kívánságának megfelelően – a Nyulak szigetén (hmmm, vagy nem is Nyulak? Olvassátok el a következő cikkünket a sziget névének eredetéről!) elkészült új kolostorba költözött az apácékkal, gyóntatójával és a már említett Olimpiadésszal. Itt tizenkét éves korában tette le a szerzetesi fogadalmat.

Atyja kétszer is fölkereste lányát a kolostorban házassági ajánlattal, kérte, lépjen ki a rendből és országa érdekében menjen férjhez. Mindkét alkalommal biztosította őt arról, hogy a szerzetesi fogadalom alóli felmentést Róma minden bizonnyal meg fogja adni, hiszen a kilátásba helyezett házasságok jelentős politikai előnyökkel járnának. A lány mindkettőt határozottan visszautasította, atyját pedig emlékeztette arra, hogy ő ajánlotta föl egykor Istennek.

Margit hazáját szolgálva békítette családtagjait, előbb Anna nővérét és bátyját, Istvánt, majd 1266-ban az apját békítette meg testvérével, Istvánnal, az ifjabb királlyal, akik itt kötöttek békét, s ezzel viszonylagos nyugalmat teremtettek az országban. A súlyos vezeklések, a betegek ápolása, az önként vállalt nehéz fizikai munka felőrölte a fiatal apáca egészségét és megbetegedett.

1270. január 18-án, Szent Piroska napján két hét lázas betegség után hunyt el. A temetésre érkező Fülöp esztergomi érsek felemelve a halott Margit arcát takaró kendőt és a történetek szerint így szólt: „*Nem kell sírnotok, mert az Örök Király lányának arcán már ott van a feltámadásának a lenyomata*”.

A fennmaradt szenttéavatási akták Margit nővér- és kortársainak, élete tanúinak sok értékes és hitelt érdemlő vallomását is tartalmazzák. Ezekből kiderül, hogy Margit számára magától értetődő volt a szabályok szigorú megtartása, a kitartás és az alázat. Ez utóbbira bizonyíték egy szolgáló tanúvallomása, akit csodával határos módon mentett meg a megfulladástól: „*Margit jó és szent volt, mindnyájunk példaképe. Alázatosabb volt, mint mi, szolgálóleányok.*” *A szent királylány életének alapszabálya egészen egyszerűen hangzik, ugyanakkor a világunk változna meg, ha napi szinten így élnénk: Istent szeretni, magamat megvetni, senkit meg nem utálni, senkit meg nem ítélni. (A magamat megvetni az alázatot, nem pedig a depresszív önutálatot jelenti, mely össze sem fér az istenszeretettel.)*

V. István (Margit bátyja) leányának, Magyarországi Máriának (aki nápolyi királyné volt) köszönhetően Margit tisztelete gyorsan elterjedt Itáliában, nem csoda, hogy első ábrázolásai itt születtek. Védőszentje elsősorban a magyar ifjúságnak, a nevelő- és gyógyintézményeknek, de békességszerzőként is tiszteljük.

Boldoggáavatási perét sohasem fejezték be, de tiszteletét 1789-ben hivatalosan is engedélyezték. 1943-ban avatta szentté XII. Piusz pápa.

Nyulak-szigete vagy nem az...

A Margit-szigetet mindenki ismeri. Itt most persze nem a gimnázium földszinti üveges terméről van szó, hanem a Dunába betonozott, anno domine még mozgó szigetről, melyet északról az Árpád- híd-, délről a Margit-híd tart. De miről kapta az általunk jól ismert, korzózásra kiváló földrajzi képződmény a nevét? Azt is tudja mindenki, hogy a Margit nevet IV. Béla lányáról örökölte a sziget, miután életét Istennek ajánlotta fel ezen a szigeten levő domonkos kolostorba vonulása-kor, előtte pedig Nyulak szigete néven volt ismert.

Nyulak szigete? Valóban, okoztak gondot a tapsifülek a XX. század elején, ahogy arról a Nemzeti Újság 1926. jan. 13-án beszámolt: *„az élelmes tapsifülek azonban balga módon visszaéltek ezzel a jóindulatú bizalommal s amilyen meglepetésszerűen vették birtokba a szigetet, éppen olyan váratlanul nagy pusztítást vittek ott végbe, különösen a fiatalabb fák kérgeinek irgalmatlan lerágcsálásában, nemkülönben az ültetvények könnyelmű pusztításában. Akkora volt már ez a kár, hogy a kertészet végre a legszigorúbb és a legradikálisabb döntésre jutott, hogy rövidesen és véglegesen leszámolnak a betolakodókkal, így határozták el, hogy a szigeti kertészet rendezésében szerdán szokatlan esemény fog lefolyni a Margitsziget eddig békés sétányain. Nem kisebb dologról van szó, minthogy egészen szabályszerű hajtóvadászatot rendeznek a nyulakra.”*

Senki nem gondolná, hogy itt is egy helyesírási pontatlansággal állhatunk szemben. Mint ismeretes, 1844-ig a Magyar Királyság hivatalos nyelve a latin volt, ezért a Nyulak Szigetének elnevezését is latinból fordítjuk, vagyis insula leporum (lepus,-oris m – nyúl). A sziget bekerülése a magyar történelembe III.Béla fiához, Imre király idejére datálódik (II.András bátyja), ugyanis ő építtetett udvarházat és templomot a sziget keleti pontján. Az elnevezés a lázadó öcs uralkodásához kötődik, 1225-ös adománylevelében említik először Insula Leporumként a szigetet. 1243-ban királyi udvarház, mellé pedig egy domonkos apácakolostor épült már IV. Béla parancsára. Itt tett fogadalmat a 12 éves Margit 1254-ben.

De honnan az elmélet? Trogmayer Ottótól származik, aki 2005-ös Múltbalató – Régészetünk nagy pillanatai c. könyvében arról ír, hogy az elnevezés egy hiba, egy szerzetes elírása. A feltételezése abból fakad, hogy a korabeli „bélpoklosok” – leprások elkülönítését mindig egy olyan szigeten oldották meg, ahol volt egy egészségügyi intézmény. A korban erre az egyház volt a legalkalmasabb, pontosabban egy tagintézménye, egy olyan rend, mely megjárta a Szentföldet, mely a gyógyítás mellett a katonáskodással is foglalkozott, és amely a Templomos Rend legjelentősebb konkurenciája volt. Ez a rend, az Ispotályosok, másnéven a johanniták rendje. A fekete alapon fehér keresztet viselő lovagok pedig jócskán el voltak látva betegekkel, tehát leprásokkal is. Milyen érv támasztja alá ezt az elméletet?

Az, hogy a XII. század végén a domonkos kolostortól délre felépült a szigeten egy johannita rendház is. Egy 2014-es kutatás megerősíti, hogy több más település mellett a Margitszigeten is volt a johannitáknak ispotálya. Trogmayer Ottó elmélete, mely szerint a Margit-sziget neve egy elírás folytán lett a Nyulak szigete, elmélet marad, de mint elmélet logikus, felépített. Tény, hogy a középkori világ minden intézményi és természeti adottsága megvolt ahhoz, hogy az Ispotályos Rend leprásokat zárjon természetes karanténba és próbáljon segíteni rajtuk.

Amikor elhaladunk a romok mellett egy kellemes tavaszi séta alkalmával, próbáljuk meg elképzelni, ahogy a XIII. századi, szinte érintetlen szigeten harangszó hallatszik, és ahol elhivatott keresztény nők szomszédságában egy lovagrend próbált segíteni a leprás betegeknek. Aztán térjünk vissza a jelenbe és élvezzük a lepramentes, nyulak hadától megkímélt zöldellő természetet.

A margitszigeti kolostor
Enea Vico 1542-es képe utáni fametszet

Szent Margit ruházata

Művelő Margit

Igy nézne ki
napjainkban

Művelés Margit

A láthatatlan munka világnapja

április első keddje

Társadalmunkat szomorúan jellemzi, hogy míg az emberek 98%-a tudja, hogy április 1-je a bolondok napja, addig alig tudja valaki, hogy április első keddje a láthatatlan munka világnapja.

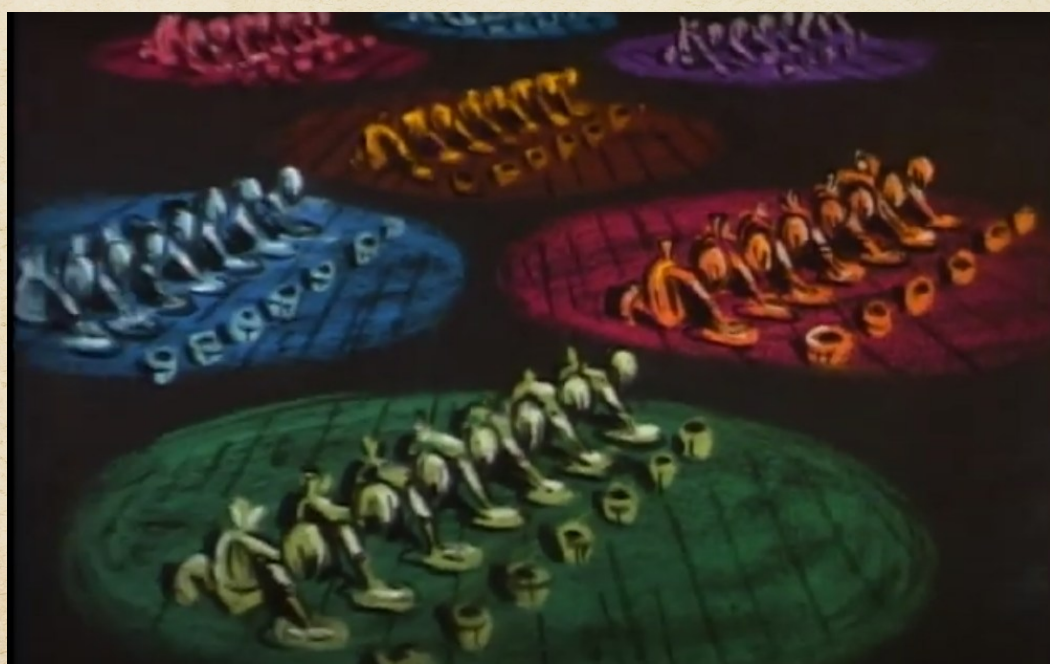
Mit is jelent a szó? A kifejezés 1987-ben jelent meg először. Azt a *fizetetlen munkát* jelenti, amit a társadalom tagjai – jellemzően nők – a háztartáson belül vagy önkéntes munkaként a közösség javára végeznek. Láthatatlan munkának tekintik a házimunka jelentős részét, a mosást, a főzést, a takarítást, a bevásárlást – de láthatatlan munkának számít a rendrakás vagy a gyermekek, idősek ellátása, gondozása is.

A láthatatlan munka nem csak fizikai munka. A határidők és fontos családi események észben tartása, a számlák befizetése, a családi költség beosztása, programok szervezése, segítség a tanulásban is mind a láthatatlan munkához tartozik. Nem sokra becsüljük azt, hogy valaki tudja például, milyen méretű ruha kell a gyerekeknek, milyen gyógyszert szed a nagyi, mikor kell a kutyát oltásra vinni – pedig ezek komoly kognitív erőfeszítést igénylő feladatok. A láthatatlan munka ennyiben mindenképpen félreérthető kifejezés. Talán jobb elnevezés volna a „nem értékelt” vagy „alulértékelt munka”.

Fontos tény, hogy Magyarországon a nők majdnem két és félszer annyi időt fordítanak a fizetetlen munkákra, mint a férfiak (forrás: KSH, 2017). Persze kérdés lehet, miért probléma az, hogy a láthatatlan munka nagy részét nők végzik? Azért, mert a fizetetlen munka miatt – többek között – a nők nem tudnak sem a szakmai fejlődésükre, sem a továbbképzésre kellő időt szánni. Emellett nincs vagy kevés lehetőségük van a munkaidő után a munkatársaikkal kapcsolatot ápolni, így (mivel az informális szakmai kapcsolataik kevésbé erősek) sokkal nagyobb arányban esnek ki a munkaerőpiacról (mert gyermekük születik), és jóval jóval nagyobb arányban vállalnak részmunkaidős állást (azért, hogy időben odaérjenek az óvodába/iskolába, bevásároljanak, főzzenek, tanuljanak a gyerekkel stb.), így a fizetetlen munka a fizetett rovására megy, tehát a férfiak közötti bérkülönbség állandóvá válik (jelenleg a nők átlagos órabére Magyarországon 17%-kal kevesebb, mint a férfiaké).

Érdekes adalék, hogy 1975-ben Izlandon a nők mindössze egyetlen egy napig sztrájkoltak: ez idő alatt semmilyen fizetett és háztartási munkát nem végeztek. Ennyi elegendő volt ahhoz, hogy kivívják a nemek közötti bérkülönbségeket felszámoló törvényt.

Ha egy iskolára gondolunk, az jut eszünkbe, hogy kellenek bele diákok, tanárok, természetesen Vezetőség. De eszünkbe jut-e, hogy micsoda csapat áll mellettünk? Ott az egész gazdasági osztály, ott vannak a takarítóink, a konyha teljes személyzete, a mosolygós portások és persze az informatikus és karbantartó csapat. Nélkülük sem tanulni, sem tanítani nem tudnánk. Április első keddjé lehetőséget ad arra, hogy változtassunk szemléletünkön, megtanuljuk értékelni azt, ami magától értetődőnek látszik és megköszönjük azt a rengeteg munkát, amelyet értünk tesznek nap nap után.

Ferenc pápa

Ferenc pápa 2013. márciusa óta töltötte be a katolikus egyház vezető posztját. Hívták őt reformpápának és a nép pápájának is. Különleges volt abban is, hogy a történelemben az első nem európai-születésű pápa volt. Argentín származása és előélete előre jelezte, hogy másképpen fog viszonyulni a szegénységhez és a politikai elitekhez és valóban: Ferenc pápa szociálisan érzékeny, a kisembert a hatalmasokkal szemben támogató magatartást folytatott, mind helyi lelki vezetőként, mind pápaként.

A névválasztása is maga az egyszerűség: a Ferenc név a puritán életvitelre és a krisztusi szegénységre utalt. Ezt erősítette az a döntése is, hogy megválasztásakor nem vette fel a pápai tiarát (a pápai korona), illetve a bíbor cipőket, melyek a pápai hatalom jelképei voltak. Nem költözött be a pápai rezidenciába és a nyilvánosság előtt való megnyilvánulásakor az egyszerűsége törekedett. Emellett kerülte a luxust és a pompát.

Jezsuitaként (a szerzetesrend az egyház egyik leghaladóbb irányultságú rendje) a vallások közötti kommunikációban is élen járt. Megválasztásakor még a konstantinápolyi metropolitát (az ortodox egyház feje) is meghívták. Emellett baráti viszonyt ápolt Ahmed et-Tajjebbel, a kairói nagyimámmal, akivel közösen tettek egy nyilatkozatot a vallási fundamentalizmus (vallási erőszak, vallási bigottizmus) ellen. Laudato Si enciklikájában pedig a teremtett világ védelméért emelt szót - ez az egyház első kiállása volt a környezet- és természetvédelemért.

Az egyik legfontosabb célkitűzése a Szinódus létrehozása volt. Ennek célja, hogy a hívőket bevonják az egyház döntéseibe és a modern kor kihívásaira közösen keressenek válaszokat: a nők helyzetének rendezése egyházon belül, új közösségek létrehozása, hívek toborozása.

Ferenc pápa fontosabbnak tartotta a tartalmat a formánál. Visszahozta az őskereszténység szellemiségét, mindenki egyházává próbálta alakítani a katolikus közösséget. Hogyan tette mindezt? Példamutatással: A Szent Péter Téren hajléktalanokat hívott meg ebédre a születésnapján. Az emberektől nem elzárkózott, helyette villamosra szállt és a közösséggel közlekedett. Megnyitotta a laikusok előtt az egyházat. Példamutató volt mindannyiunk számára.

Pápaaválasztás

Bekövetkezett az, amire bár egy ideje lehetett számítani, mégis bízunk abban, hogy nem következik be: meghalt a pápánk, kivételes egyházi vezetőnk, tanítónk, aki nemcsak a hívőket, de a legtöbb embert megérintette. Mi történik most?

Jelenleg egy nagyon szomorú, ugyanakkor végtelenül izgalmas időszakot élünk az egyházban: az interregnum, vagyis az uralkodás közötti időt, mely legalább két héten keresztül tart. Ez alatt a tizennégy nap alatt az egyház vezetése a camerlengo, vagyis a kamarás feladata. (Ismeretlen a szó? Dobj el mindent és ragadd meg Dan Brown Angyalok és démonok című könyvét!)

A camerlengo (akinek hatásköre természetesen korlátozott és csak ideiglenes a megbízatása) az, aki megállapítja a pápa halálát, összetöri a pápai gyűrűt és ólompecsétjét (ennek célja, hogy ne lehessen azokat jogtalanul felhasználni), valamint lepecsételi a pápai magánlakosztályt. Emellett ő és egy három másik bíborosból álló testület dönt a napi ügyekben. Fontos, hogy nagyobb horderejű dologról az interregnum idején nem döntenek. A kamarás szervezi meg a pápa temetését és magát a konklávét is. Tudnivaló, hogy nyolcvanéves korában a megbízatása automatikusan megszűnik, ebben az esetben utódját a pápa nevezi ki (kivéve abban a ritka esetben, ha széküresedés közben lesz 80, mert akkor a bíborosok egy testülete). Sede vacante, azaz széküresedés esetén ő az egyetlen, aki nem veszíti el a hivatalát.

A pápa halálát kilencnapos gyász követi, mely során a bíborosok gyászmisét mutatnak be. A fentebb említett testület dönt arról, mikor vigyék át a pápa testét a Szent Péter Székesegyházba, ahol a hívek leróhatják tiszteletüket, illetve arról, mikor és milyen módon történjék a temetés. A kilencnapos gyással kapcsolatos intézkedéseken túl eldöntik, mikor kerüljön sor a konklávéra (ez jelenleg május 5-10. időszakra van kitűzve). Ez idő alatt a bíborosok Rómába utaznak, hogy részt vehessenek a konklávén.

A konklávé szervezésének módját II. János Pál pápa rögzítette 1996-ban. A pápa halála után 14, legkésőbb 20 nappal később össze kell hívni. Ez a 14 nap arra szolgál, hogy a bíborosok a világ minden tájáról megérkezzenek a Vatikánvárosba. '96 óta a választó bíborosok száma nem haladhatja meg a 120 főt, életkoruk pedig a pápa halálának napja előtt nem lehet több, mint 80. Ők a Casa Santa Martában szállnak meg, ahol - számuknak megfelelően - 120 lakosztály található utalva a konklávé maximális létszámára. Innen busszal viszik őket mindennap a Sixtusi kápolnába, a szavazások helyszínére. A szavazások titkosak, a bíborosokat (kiközösítés terhe mellett) titoktartás kötelezi, és a konklávé idejére teljesen el kell zárkózniuk a külvilágtól, ezért ebben az időszakban ezeken a területeken mobilhálózat sem lesz elérhető, hogy a világ eseményei ne zavarják őket és munkálkodhasson lelkükben a Szentlélek. (Kényelmükről természetesen orvosok, apácák, szakácsok gondoskodnak.)

A konklávé első napjának lehetőleg délelőttjén le kell zajlania egy misének, és lehetőség szerint délután le kell zajlania az első szavazásnak. A bíborosok saját magukra nem szavazhatnak és voksokért nem kampányolhatnak sem maguknak, sem másoknak. Egy nap négy szavazást kell tartani, kettőt délelőtt, kettőt délután. A szavazás három fázisban történik. Az első fázis egyfajta előválasztás, amikor kiválasztásra kerül a három szavazatszámlláló és a három ellenőrző személye is. A szavazócédula külleme sem mindegy: négyszögletesnek és akkorának kell lennie, hogy félbehajtható legyen. Minden bíborosnak ki kell töltenie, olvashatóan, de úgy, hogy a kitöltő írása ne legyen felismerhető, majd kétszer félbe kell hajtani a cédulát.

A második fázis maga a szavazás, a szavazócédulák kehelybe helyezése, összekeverése, majd kibontása és összegzése. A folyamat közben a cédulákat fonálra fűzik, hogy biztonságosan lehessen tárolni őket. Ekkor következik a végső fázis: a szavazatok megszámlálása, ellenőrzése, majd - sikertelen forduló esetén - elégetése olyan adalékanyagokkal, melynek köszönhetően fekete füst keletkezik. (A világ innen tudja, hogy még nincs pápánk.) A szavazás akkor sikeres, ha egy választott $\frac{2}{3}$ -os többséget ér el. Ha három napig nem sikerül döntést hozni, egy nap szünet következik, melyet a bíborosok imádkozással és tanácskozással töltenek. Ezután újabb 7 fordulós szavazás következik, ha ez is eredménytelen, újabb egynapos szünet következik, melyet újabb hétfordulós szavazás követ. Ha a 30. szavazási fordulót követően sincs döntés, a konklávé tagjai dönthetnek úgy, hogy felfüggesztik a $\frac{2}{3} + 1$ szabályát és abszolút többséggel szavaznak (fele plusz egy fő) a két legtöbb szavazatot kapott bíboros valamelyikére (ők maguk nem szavazhatnak).

Amint megtörténik a pápaválasztás, a dékán, aki az eseményt vezeti (idén a helyettese, mivel a dékán 91 éves, így nem vehet részt a konklávén), megkérdezi a választott személyt, hogy vállalja-e a tisztséget. Amennyiben a válasz igen, meg kell kérdezni, mi lesz a választott neve, majd elkészítik az új pápa megválasztásának és felvett nevének dokumentumát és ekkor végre felszállhat a sikeres választást jelző fehér füst, mely után tájékoztatják a várakozó népet a pápaválasztás eredményéről, majd megjelenik az új pápa és elmondja első Urbi et Orbi áldását.

Érdekességek:

- az eddigi leghosszabb konklávé 33 hónaposra nyúlt 1268 és 1271 között
- a II. Lyoni Zsinat 1274-es értelmében a bíborosoknak ott kellett összegyűlnie, ahol a pápa meghalt - erre 10 napjuk volt. Itt egy osztatlan teremben kellett tanácskozniuk, ételadagjukat pedig folyamatosan csökkentették, hogy ezzel serkentsék őket gyorsabb választásra. (A 8. naptól kezdve csak kenyéret és vizet kaptak.)
- egészen a 20. század elejéig az uralkodóknak szokása volt megüzenni, melyik bíboros esetleges megválasztását fogják megvétózni (az utolsó vétózó pont Ferenc József volt 1903-ban), végül X. Piusz pápa kiközösítés terhe mellett megtiltotta a kívánságlisták közvetítését.
- 1996-ig lehetséges volt közfelkiáltással is pápát választani - ezt II. János Pál pápa törölte el. (Szóval a 2000-es Angyalok és démonok vége hülyeség.)

Havi feladat

Írj tavaszköszöntőt vagy locsolóverset ízlésed szerint!

Locsolóverseink—azért itt elszabadultak a gondolatok

Locsolóvers 1.

A rózsák kékek,
Az ibolyák vörösek,
sóhaj Génmanipuláció.
Megküldi a lányokat szódával

Locsolóvers 2.

Itt a húsvét reggele,
Az ágyból kiöntelek,
Friss tavaszi forrásvízzel,
És egy kis kedvességgel.

Tavaszszer Áprilyval

A nap tüze, látod,
a fürge diákot
a hegyre kicsalta... -
Milyen napnak milyen tüze?

Hova csalna engem?
Megtanultad?
Megírtad már?
Csak ez zeng fejemben.

Csengve, nevetve
Nem buggyan ki kedvem,
Képletek, versek,
Körülöttem rémképek.

Agyam néma kút,
Várom, hogy buzogjon,
A tavasz egy rém,
Nem szép amazon.

Érettségi, dolgozatok -
ezt kiáltja felém.
Virágillat, ragyogó nap
- én ezt ezt szeretném.

Zeng a picinyke
szénfeju cinke
víg dithyrambusa: dactilusok...
Mi az a dactilus?

Kell ezt nekem tudni?
A magyartanárom ki fog érte nyírni?
És a dithyrambus?
Hol kellett hallanom?

Nagy a fejemben most a káosz nagyon.
Magyar ez vagy matek? Nézzem át a törit?
Nem megyek a hegyre, nem kiáltok semmit.

Margit Titkos DNS-e

Amit a drogokról tudni kell és érdeemes

Általános tudnivalók

A drogok, azok a szerek, amik módosítják a központi idegrendszer működését így gondolkodásunkat és viselkedésünket befolyásolják.

A drogokat lehet csoportosítani 3 főcsoportba hatásuk szerint:

- **Depresszáns:** Ezek lassítják az idegrendszert, tehát könnyen lehet használni őket fájdalomcsillapításra.
- **Stimuláns:** Ahogy a név is utal rá, az idegrendszert gyorsító szerekről van szó. Ezt általában az adrenerg pályákon teszik (vagy dopaminerg pályákon), ebből következőleg csökkentik az étvágyat és hiperaktivitást is okoznak, növelve a rövidtávú munkahatékonyságot.
- **Hallucinogén:** Megint, a névből kikövetkeztethető, hogy a használó nem létező jelenségeket fog látni. Összezavarja az érzékszerveinket, még akár az időérzékünket is.

Ezeket legalitás alapján tovább lehet osztani:

- **Illegális:** Magyarországon ezek a szerek, azok amik rajta vannak az úgynevezett C-listán, ami 2015 óta csak vegyületcsoportok szerint korlátozza szerek használatát.
- **Legális:** Ezek azok a hatóanyagok, amiket már jó ideje ismerünk, így könnyen lehet róluk véleményt megállapítani. (pl.: koffein, alkohol)
- **Designer:** Minden olyan drogot, ami még teljesen új és csak egyes hatásokat ismerünk róla, ide sorolunk.
- **Háztartási:** Vannak háztartásban alkalmazott drogok is. A nem megfelelő használatuk ellen, rá kell írni, hogy emberi fogyasztásra nem alkalmas.

Specifikus szerek

Heroin: Egy illegális depresszáns hatású drog. Először rosszul érez, hányingert okoz és csak utólag euforizál. Kipirulás, viszkető arc, végtag nehézség, kiszáradás követi használatát.

Kokain: Egy illegális stimuláns. Érzéstelenítőnek is használják fül-orr-gégészeten. Mindentudás érzését kelti, de akár hallucinációkat is okozhat.

Dimitri: Egy illegális, erős hallucinogén. Színek, hangok, tárgyak és időérzék is megváltozik. Egy nap akár egy hónapnak is tűnhet.

Krokodil: Heroinhoz hasonló illegális drog, de sokkal erősebb mellékhatásokkal jár használat, zöld, pikkelyszerű bőrt okoz.

Koffein: Legális stimulánsról van szó. Használata az álmoság, fáradtság érzet csökkentéséhez vezet. Tippek a koffein megfelelő alkalmazásához:

- Ha egy tananyag megtanulásához, memorizálásához szükséges, akkor érdemes tanulás után koffeint bevinni, mert az erősíti a tananyag megmaradását későbbre.
- Sokan ismerik a déli „crush”-t, ennek az okozója, hogy túl hamar megisszák a kávé. Ha kelés után körülbelül 1 óra múlva fogyasztva visszük be a koffeint, akkor a délutáni hirtelen elfáradás érzete is csökkenthető.
- Egyénenként eltér a hatásos dózis, így azt lehet mondani, hogy kilogrammonként a testtömeg kétszerese, ami hatékonyan kiváltja a kívánt hatásokat.

A jövő

Jelenleg dolgoznak olyan drogokon, amiknek a lehető legkevesebb mellékhatásuk van, így nem lenne egészségkárosító hatásuk.

Amik jelenleg Magyarországon nincsenek nagy hírral és legálisan vehető drogok között a legkiemelkedőbbek: Dihexa, Semax, Bromantane és BPC-157. Az első három a kognitív funkciókat javítják alapvetően, és a BPC-157 egy izomépítésre és szintén kognitív feladatok segítségére használható. Viszont még nem tökéletesek, mivel ezek nagy része okozhat rákot, szorongást és álmatlanságot.

Kockázatok

A mellékhatások szerenként változnak (ezért nem lesz róluk szó), viszont a legtöbb esetben függőséget okoznak. Ahhoz, hogy valamit függőségnek nevezhesünk 7 kritériumból 3-nak kell jelentkeznie 1 évben a WHO szerint, ezek: tolerancia, megvonási tünetek, gyakrabban és/vagy hosszabb ideig használat, sikertelen leszokás, sok idő és energia a megszerzésére, szociális aktivitás feladása a szer használat miatt, fizikai és/vagy pszichológiai problémák. A függőség megvonási tünetei lehetnek lelki és fizikai alapúak is. A lelki magától értetődően szorongást, idegességet, diszfóriát és figyelmi zavart jelent, míg a fizikai remegéssel, fejfájással, izzadással, izomgörcsökkel, étvágytalansággal (kivéve nikotin, mert ott az ellentétje igaz) járnak.

A függőség, erős egészségkárosító hatások miatt, pedig Magyarországon zéró tolerancia van. Így 2 évtől, akár 10 év felett is büntethető szabadságvesztéssel a mennyiségtől, terjesztéstől, illetve a dealer kiléte elmondásától függően.

Következésképpen az illegális, designer és háztartási drogok használata erősen kerülendő, illetve a legális drogok használata a megadott dózis túllépése nélkül történjen az egészségünk megőrzése érdekében.

Margit Titkos DNS-e

Beszámoló Paksról

Az április 7-ei héten, szerdán a fizikatanárok jóvoltából elmehettünk a paksi atomerőműbe. Az ezt megelőző héten egy előadást is hallhattunk az energetikáról, és az atomreaktor működéséről.

Külön busszal indultunk az iskolától s kellemesen, egy másfél óra alatt leértünk Paksra. Mivel jóval az időpontunk előtt érkeztünk, addig a kertben fizikusokat nézegethettünk.

Az első körünk az atomreaktor megnézése volt, ami előtt erős biztonsági rendszeren kellett átmenjünk. Izgalmas volt látni azt a hatalmas létesítményt s benne az együttműködést. Hosszas lépcsőzés után megérkeztünk az egyik vezérlőszobába, amit kívülről nézhettünk csak meg egy üvegen keresztül, majd a szélcsarnokba, ahol a 8. turbinát körül is járhattuk, ide füldugót kaptunk, mert nagyon hangos volt bent. Utána felsétáltunk 33 méter magasra s onnan letekinthettünk a 4 reaktorra, aminek csak a védősapkáját láttuk, de ennek ellenére szerintem a legizgalmasabb rész volt. Mi addigra már tudtuk hogyan működnek az ilyen erőművek, most nagyvonalakban leírom;

A reaktorban 235-s rendszámú dúsított urán hasad s az így keletkező energia felmelegíti a 123 báron lévő vizet, ami így csak 400 C felett forr, ez a primer kör. Hogy szabályozott legyen a maghasadás, ahhoz szabályozórudak vannak a reaktorban. Ez a víz hőátteresztő csöveken a szekunder vízkörnek adja át az energiát, majd az hajtja meg a turbinákat, ami a generátorokat.

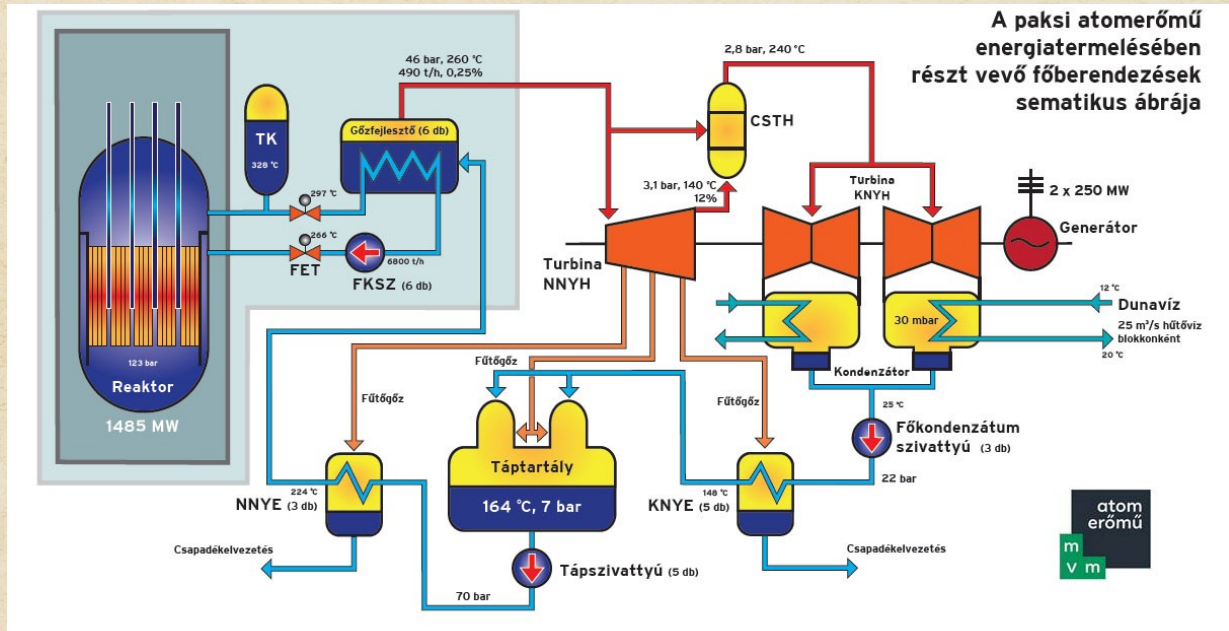
Miután visszaértünk a látogatóközpontba, az ott lévő kiállításon vettünk részt, ahol többek között más országok erőműit, a háttérsugárzást és egy fűtőcső élet-hű makettjét figyelhettük meg.

Itt kvízt is lehetett kitölteni, és aki jól válaszolta meg az ajándékot kapott. Az idegenvezetőnk végig kísért minket, folyamatosan fenntartva érdeklődésünket.

Ezután felültünk a buszra s bementünk Paksra, ahol egy történeti múzeumot néztünk meg, az új helye miatt nehezen találtuk csak meg. Itt is nagy örömmel fogadtak minket. Egy nagyon lelkes tárlatvezetés közben kiderült, hogy az épület amiben a kiállítás található egy atombunker fölött található, az esetleges erőmű meghibásodás esetére, emiatt maga az épület is földrengésbiztos.

Egy szívélyes búcsú után felszálltunk a buszra és egy bő óra alatt ismét Budapestén találtuk magunk.

A kirándulás csodálatos volt, rengeteg érdekes s hasznos információt tudtunk meg tanórai kereteken kívül, aminek még sokszor hasznát fogjuk venni.

Nemcsak egy iskola - közösség is vagyunk.

Minden péntekre kitalálunk egy dresszkódot és minél többen abban jelenünk meg.

Hol értesülhetsz erről?

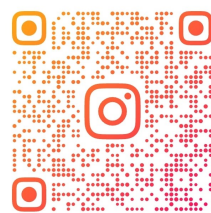
A magyar munkaközösség hirdetőfelületén vagy a Tollad Van közösségi média felületein (fb és insta)

@TOLLADVAN_SZMG_PLETYKAROVAT

Fényképezés:

2. óra után a kápolna előtt

@TOLLADVAN_SZMG_PLETYKAROVAT

Tollad Van

Versíró- és Pletykás Csütörtök!

Versbe szedjük az érzéseket, és kibeszéljük a heti történeteket.

Itt a helyed, ha szereted a rímeket, a Kreatív-
Kodást, és akár még egy sztorid is van, amit
nem bírsz magadban tartani.

Csatlakozz a csapathoz, melynek
köreiben a szavak életre kelnek!
Várunk csütörtök délután a
Margitszigeten ♥

Szerkesztőink:

Ti Küldtétek: Marlyin Mila; Fekete Ábel

Művelt Margit: Pacz Mercédesz tanárnő

DÖK : Fekete Ábel

Művész Margit: Gregorio Gloria

Nyulak-szigete, Ferenc pápa, Pápválasztás: Marlyin Mila; Fekete Ábel, Stróbl Levente

Margit Titkos DNS-e:

A drogokról: Bora Benjamin, 11.c

Paksról: Fekete Ábel, 11.a

Havi feladat: Alkotókör tagjai, vezető: Pacz Mercédesz tanárnő

Fedélterv: Komáromi Hunor

Tanári támogatóink:

Balla Lajos

Pacz Mercédesz

Amennyiben szeretnél lapunkba írni, tedd meg, nyugodtan írd rá az egyes rovatok szerkesztőire, zaklasd őket személyesen, vagy írd a tolladvan@szmg.hu email címre!

Ha pedig az aktuális képeinkről, vagy a pénteki, heti trendről akarsz értesülni, kövess minket instán:

@TOLLADVAN_SZMG_PLETYKAROVAT